

ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks
tijdschrift
15de jaargang
nr. 87 (3)
mei-jun. 1984

WEER STOOMCURSUSSEN IN ANTWERPEN EN LEUVEN

In «Esperanto-Panorama» van november-december 1982 schreven we uitgebreid over de stoomcursussen Esperanto. In 48 uur een grondig inzicht krijgen in de taal Esperanto en er evenveel van kennen als bijv. na één jaar studie van het Engels! Kan dat? Petro De Smedt, initiatiefnemer en organisator van de stoomcursus bewijst het voortdurend. Wij laten hem zelf aan het woord:

De cursus richt zich tot mensen die geen voorkennis hebben van Esperanto, maar eventueel wel vooroordelen, die ze echter eerlijk willen toetsen. Dus o.a. sceptici en ongelovigen. Ze moeten echter bereid zijn die vooroordelen opzij te zetten en eerlijk mee te werken gedurende 2×7 uren. Het spreekt vanzelf dat er een betrekkelijk hoog intelligentiepeil vereist is, maar ook en vooral een bereidheid om (ouderwets) hard te werken gedurende twee dagen. Het is een bijzonder actieve cursus, geen „luisterles”!

Wat mag men ervan verwachten? Een volledig overzicht van de Esperantogrammatica en een duidelijk inzicht in de mogelijkheden van de taal, met een resultaat dat gerust kan vergeleken worden met de kennis die men van een vreemde taal (vb. het Engels) verwerft tijdens één

jaar avondcursus. Daarenboven mag men verwachten: grondige 'uitputting' en 'oververmoeidheid' als men ernstig meegewerkt heeft. Beide vallen trouwens ook de cursusleider ten deel.

Het is *géén* inleiding op een 'echte' cursus. Men krijgt op twee dagen voldoende om een beoordeling, een gefundeerde beoordeling, uit te spreken. Men moet niet verwachten dat men volledig het Esperanto zal beheersen na die twee dagen.

Voor of tegen *polyglotten*? Noch het een, noch het ander. Beide, zowel linguofielen al linguofoben, zijn welkom, al zullen de eersten het wel gemakkelijker hebben om vlug te verteren (maar moeilijker om aan te nemen).

Er worden *nóg* twee cursussen gepland voor de vakantie: een in Leuven en een in Antwerpen. Ziehier de details:

ESPERANTO - PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Redactie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouw-
straat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen

Gewoon abonnement: 100 fr. in België, 6.60 f in Nederland en 125 fr. of 8.25 f voor alle andere landen.

Steunabonnement: 200 fr. in België, 13.20 f in Nederland en 250 fr. of 16.50 f voor alle andere landen.

Vijfjarig abonnement: 400 fr. in België, 26.40 f in Nederland en 500 fr. of 33 f voor alle andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 800 fr. in België, 52.80 f in Nederland en 1 000 fr. of 66 f voor alle andere landen.

Levenslang abonnement: 2500 fr. in België, 165 f in Nederland en 2500 fr. of 206.25 f voor alle andere landen.

Levenslang steunabonnement: 5000 fr. in België, 330 f in Nederland en 6250 fr. of 412.50 f voor alle andere landen.

Advertenties

1/1 blz. 2850 fr.* of f 165

1/2 blz. 1550 fr.* of f 90

1/3 blz. 1200 fr.* of f 70

1/4 blz. 850 fr.* of f 50

1/8 blz. 500 fr.* of f 29

Kleine advertenties 15 fr.* of f 0.90 per woord. Identiek advertenties in 6 opeenvolgende nummers 5 x de prijs van 1 advertentie.

Reduktie voor Esperanto-organisaties: 33 %.

Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr.* (éénmalig).

(* + 19 % BTW)

Rekeningen

Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.

Voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redakteurs

Anne Tilmont en Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt worden gefactureerd.

Teksten voor publicatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redactie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

Leuven

– zaterdag 5 en zondag 6 mei telkens van 9 tot 12 uur en van 13 tot 17 uur;

– in het Nieuw Conservatorium, Koning Albertlaan 52, 3000 Leuven (achteringang);

– vooraf inschrijven is verplicht. Dit kan door gireren van de cursusbijdrage van 500 fr. op rekening 734-3331944-03 van «Esperanto 2000» te Leuven. De som van 500 fr. omvat inschrijving en cursusmateriaal;

– middagmaal naar keuze. Men kan eten meebrengen (koffie verkrijgbaar ter plaatse) of in de buurt gaan eten;

– inlichtingen: tel. (016) 20.14.53.

Antwerpen

– zaterdag 2 en zondag 3 juni 1984 van 10 tot 12 uur en van 13 tot 18 uur;

– in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen (eerste verdieping);

– vooraf inschrijven verplicht. Dit kan door storting van de cursusbijdrage (inclusief cursusmateriaal) van 500 fr. op rekening 000-0072654-01 van «La Verda Stelo», Antwerpen;

– middagmaal: lunch of koffie ter plaatse verkrijgbaar;

– inlichtingen: tel. (03) 234.34.00 of 440.30.92.

Nog een laatste verwittiging: De cursus is zeer intensief. Start goed uitgerust op zaterdagmorgen!

Esperantokursussen in Mongolië

In maart 1983 beëindigden ongeveer 200 kursisten in Binnen-Mongolië (Mongolen, Mandsjoeren, Daguzen,...) hun Esperantostudie. De interesse voor het Esperanto is in die streken zo groot, omdat men erin een middel ziet om de minderheidskulturen van Noord-China een bredere bekendheid te geven, niet alleen op internationaal, maar ook op nationaal vlak. [Voor China is nationaal zowat hetzelfde als bij ons Europees, uiteraard.] Wie weet vinden we binnen afzienbare tijd in de Esperanto-boekendiensten ook vertalingen van de mooie oosterse legenden en verhalen.

**Kongres van de
EŬROPA KLUBO**
Antwerpen 4, 5, 6 mei 1984
"De Europese Verkiezingen"

☆☆☆☆☆☆☆☆

*Deelneming: gratis voor leden van de Eŭropa Klubo
200 BF voor anderen*

☆☆☆☆☆☆☆☆

Vrijdag 4 mei

► 17 u. – *Ir A. Witkam over Esperanto als brugtaal
bij automatische vertaling*

(Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken, Schildersstraat 41)

► 20 u. – *Angelos Tsirimokos over taaltoestanden
in de Europese Gemeenschap*

(Esperantohuis, Frankrijklei 140)

Zaterdag 5 mei

► – *Debatten met kandidaten voor de Europese Verkiezingen,
o.a. Vandemeulebroucke J. en Glinne E.*

(Hotel De Keyser, De Keyserlei 66-70)

► – *Videofilms, debat over 1987, bijeenkomst van vertalers,
stadsbezoek, gezamenlijk middagmaal*

► – *Kulturele avond met o.a. K. Van Ingelgem en P. Prodanov
(100 BF inkom; 50 BF voor kongresdeelnemers)*

Zondag 6 mei

► – *Jaarvergadering van de «Eŭropa Klubo»*

► – *Uitwerking van een strategie voor de verkiezingen*

► – *Museumbezoeken*

☆☆☆☆☆☆☆☆

*Eŭropa Klubo
Postbus 3
1040 Brussel 26*

☎ *(03) 645.09.53 (de sekretaris)
(03) 666.99.49 (de voorzitter)
(03) 485.66.97 (voor logies)*

De boekendienst van FEL: een jong bedrijf in volle expansie!

Met meer voordelen voor U!

- Alle Esperantoboeken vlug leverbaar
- Lagere verzendingskosten
- Van 5 tot 50 % vermindering voor leden van FEL!

Ziehier een keuze uit ons boekengamma:

- «Esperanto, Europese of Aziatische taal?» (Claude Piron). — Een schat van informatie over het Esperanto, duidelijk naar voren gebracht, zoals alleen Piron dat kan. — *Catalogusprijs: 100 fr. / FEL-prijs: 78 fr.*
- «Kaj la ceter', nur literaturo». (Gaston Waringhien) — Essays over literatuur, vertaling, kunst, enz. door een van de beroemdste Esperanto-schrijvers. — *Catalogusprijs: 746 fr. / FEL-prijs: 671 fr.*
- «La Fontoj de Esperanto» (D.B. Gregor). — Een interessante studie over de oorsprong van het Esperanto. Waar haalde Zamenhof zijn woorden vandaan? — *Catalogusprijs: 100 fr. / FEL-prijs: 75 fr.!*
- «La trombonoj de Jeriko» (R. Schultz). — Een verhaal uit het Oude Testament omgeschapen in een moderne ballade. — *Catalogusprijs: 271 fr. / FEL-prijs: 258 fr.*
- «Paraphernalia» (F.V. Dorno) — Een Antwerps schrijver vertelt in het Nederlands, Engels en Esperanto over zijn rijke belevenissen in Afrika en Europa. — *Catalogusprijs: 297 fr. / FEL-prijs: 148 fr.!!*

Hoe bestellen?

Systeem 'A' (= afhalen). U bestelt schriftelijk of telefonisch. Na enkele dagen krijgt U bericht vanaf wanneer U de bestelde boeken kunt afhalen. U betaalt bij levering zonder enige toeslag.

Systeem 'O' (= opzenden). U bestelt telefonisch of schriftelijk. Wij zenden U de boeken op met factuur. U betaalt de boeken + de prijs van de werkelijke verzendingskosten na ontvangst.

Slechts één adres:

Vlaamse Esperantobond (FEL), Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen. Tel. (03) 234.34.00 (24 uur op 24 uur — 's avonds kunt U uw bestellingen op band inspreken).

Wat als U geen lid bent van FEL?

De speciaal lage prijzen gelden enkel voor leden van de Vlaamse Esperantobond. Maar geen nood: als U geen lid bent, rekenen wij bij uw eerste bestelling 200 fr. extra aan. Voor die prijs bent U lid tot eind 1984 met alle voordelen daaraan verbonden!

Giften aan de Vlaamse Esperanto-bond

Dit jaar in het Guinness-boek?

Het rekord dat verleden jaar gevestigd werd, moet dit jaar in puin geschonken worden. Een goede aanloop om dat doel te bereiken werd alvast genomen door:

Anoniem	3100
L. Beets	1250
J. Hermans	1250
P. Matthysen	1250
H. Jacques-De Ketelaere	1450
J. Vanderhoydonks	1250
L. Van Riel - Aertsen	1250
K. Nelis	1450
K. Tytgat	1000
I. Durwael	2000
Van Ingelgem - Van Driessche	2000
E. Dhondt	3770
J. Verstraeten	5000
F. Vanden Bempt	1250
R. De Clerck	1250
R. en P. De Roover	1900
K. Mols	1000
R. De Mol	1250
M. Michiels	1250
A. Moens	1250
R. Steenhout	1250
J.P. Van den Borre	1250
E. De Coene	1300
M. Willems	1250
M. Alberto	1250
A. Claeys	1250
R. Iserentant	1250
E. Boehme	1250
G. Claesen	1250
F. Mees	575
J. Thomas	100
J. Swinkels	120
F. Neefs - Vanstaen	125
Vanbrandt - Van Wynsberghe	200
L. Vandenbrande	100
G. Roels	125
J. Van Gulck	100
N. Dumon	300
M. Waterinckx	100
C. Buysse	340
E. Schallenberg	150

J. Wiertz	100
A. Simoens	120
A. Vanhoorne - Zoete	120
Oeyen - Cloosen	100
R. De Rop	275
E. Cortvriendt	125
L. Demesmaeker	300
Jaarvergadering	400
J. Drossart	100
J. Bovendeerd	400
S. De Weerd	400
Diversen	608

Eindstand 31-03-1984 51853

Deze mensen danken wij van harte voor hun stevige steun. We hopen dat nog vele andere leden en sympatisanten hun voorbeeld zullen volgen!

(Giften vanaf 1000 fr. zijn aftrekbaar van uw belastbaar inkomen).

100 personen voor 100 jaar Esperanto

In 1987 bestaat het Esperanto 100 jaar. Om dit jubileum te vieren werd o.a. de „Klubo 100” opgericht: een club van 100 mensen die door een eenmalige storting van 1000 fr. speciaal willen bijdragen tot het welslagen van die gebeurtenis. De namen van de 100 schenkers zullen worden gepubliceerd in Esperanto-Panorama. Ziehier de vijf eersten:

1. Roland Rotsaert
2. Jules Verstraeten
3. Jan Bovendeerd
4. Marc Demonty
5. André Mertens-Goossens

Ook u kunt uw bijdrage storten op rekening nr. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond met vermelding: „Gift voor Klub 100” (gift aftrekbaar van belastbaar inkomen).

KONGRESA KOMUNIKO

Dua Flandra Kongreso de Esperanto 31 aŭgusto – 1 & 2 septembro 1984

Konstanta adreso: Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
Adreso de LKK: Wilgstraat 25 A, 9440 Ereembodegem

Loka Kongresa Komitato

La ĉefa organiza teamo, kiu preparas la kongreson, estas ĉi-foje la anoj de la Alsta grupo „La Pioniro”. Jen la nomoj kaj funkcioj:

Robert De Bondt (kongresa prezidanto); Petro De Smedt (organiza prezidanto); Eriko D'Hondt (sekretario kaj kasisto); Hilde Van Driessche-Van Ingelgem (artaj programoj); Chris Vereecken (junularaj aranĝoj); Hugo Dossche kaj Clement Amant (membroj de la LKK).

Kongresa programo

Ni publikigas la sekvan provizoran programon:

vendredo 31 aŭg.	Interkona vespero kun distra programo;
sabato 1 sept.	Gazetara konferenco, ĝenerala kunveno de FEL, kolokvo, amuzaj programoj por la nekunvenemuloj (i.a. serĉ-promenado), kultura vespero;
dimanĉo 2 sept.	Katolika diservo, festsolenaĵo.

Statistiko: Ĝis la finredakto de ĉi tiu numero (komence de aprilo) la kongresa administracio registris 11 aliĝintojn.

Kongresa glumarko

Aperis la glumarko kun la kongresa emblemo (sed preskaŭ elĉerpiĝas). Ĝi estas dukolora (flava kaj nigra) kaj kostas 12 BF (sen sendokostoj) aŭ 1 gld (inkluzive sendokostojn) por 25 markoj. — Mendu tuj ĉe la kongresa sekretario.

Dienst „Lezersbrieven”

Wanneer de radio of een krant over Esperanto of algemeen over het talenprobleem bericht, kunt u bij een radiuitzending de zender en de dag + eventuele sleutelwoorden m.b.t. de inhoud noteren en i.g.v. een vermelding in de krant deze uitknippen of kopiëren en samen met de vermelding van de datum, de naam en het adres van de krant opsturen naar de Pers-

dienst van FEL, p/a Deceunick-Bollaert, Lusthuizenlaan 1, bus 4, 1500 Halle.

Daartoe behoren ook de lokale mededelingen over de activiteiten van uw groep.

Wij zullen alle ontvangen berichten lezen en eventueel doorsturen. Op sommige berichten kan met lezersbrieven geantwoord worden, andere vereisen misschien een persoonlijk contact met de redactie. Weer andere artikels zijn interessant voor overname in *Esperanto-Panorama*. De rest gaat in een archief waarin alles verzameld wordt wat over Esperanto, taalproblemen en internationale taalpolitiek is verschenen.

Wanneer u dus iets interessants hoort of leest, deel het dan zo vlug mogelijk mee aan de persdienst van FEL. Dank u!

AALST

Esperantogroep "La Pioniro" ☆

Inlichtingen: de heer E. D'Hondt, Wilgstraet 25A, 9440 Erembodegem, ☎ (053) 77.44.97.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraet 31 (2de verdieping).

ALKMAAR

NEA-Sekcio

Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, ☎ (02208) 4582.

Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

ALMELO

NEA-Sekcio

Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.

Bijeenkomsten: de 3de woensdag op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Bijeenkomsten: AKKE-konversatie-bijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna 1 verdieping hoger.

Inlichtingen: J.A. Hardeveld, ☎ (075) 28.70.18.

ANTWERPEN

Koninklijke Esperantogroep „La Verda Stelo”, v.z.w. ☆

Inlichtingen: ledere donderdag van 20 tot 22 u. in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, Antwerpen. Voor dringende zaken buiten deze periode ☎ (03) 234.34.00 ☉ (kantooruren) of 440.30.92 ('s avonds).

Bijeenkomsten: hebben plaats in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140 (1ste verdieping), 2000 Antwerpen, telkens om 20 u. Het clublokaal is open vanaf 18 u.

Programma:

4, 5, 6 mei: Internationaal Kongres van de «Eŭropa Klubo» te Antwerpen [zie elders]. Op 4 mei, vanaf 15 uur ontvangst van de deelnemers in het clublokaal.

4 mei: INTERNATIONALE AVOND – De heer Angelos Tsirimokos (Griekenland) spreekt over "La lingva situacio en la Institucioj de la Eŭropa Komunumo".

11 mei: "Du por dekdu" – een spelprogramma o.l.v. de heer Jan Bovendeerd.

18 mei: "Budapeŝto" – voordracht met dia's door Mevr. Andrée Orsolini (Charleroi).

21 mei (maandag): Conversatie-avond.

25 mei: "El propra verkaro" – lezing door de heer Rik De Roover.

1 juni: "Dentoj kaj dentoprizorgado" – voordracht met demonstratie door Mevr. Hilde Van Ingelgem (Aalst).

Zaterdag 2 en zondag 3 juni, van 10 tot ca. 18 uur ESPERANTO-SNELCURSUS [zie elders in dit blad].

8 juni: INTERNATIONALE AVOND – "Mondvojaĝo", spreekbeurt met dia's door Mevr. Ingrid Plazotta (Wenen). – *Nadien kort citer-recital!*

15 juni: INTERNATIONALE AVOND – "Psikologiaj leĝoj de interpersonaj rilatoj", voordracht door

Dr Tyburcjusz Tyblewski (Polen).
Deze voordracht vormt ook een
inleiding op het volgende se-
minarium.

Zaterdag 16 en zondag 17 juni, van 10
tot 18 uur: "Sentiv-ekzerca semi-
nario" [zie elders in dit blad].
-----

22 juni: "Historio de la Internacilingva
Ideo" – voordracht door de heer
Fernand Roose (Brugge).

29 uni: Bezoek aan de „Sinksenfoor” –
Vertrek om 19.45 u. aan het club-
lokaal (te voet). Nadien komen
we terug naar het clublokaal.

6 juli: Franse avond. (Elke vrijdag van
juli en augustus staat in het teken
van een land).

Uitgebreide informatie

Wie een voordracht wil geven, wie een opstel wil
schrijven, wie twijfels of vragen heeft over het
Esperanto — die kan elke donderdag tussen 20
en 22 uur op het Esperanto-Centrum terecht bij
Dirk De Weerd.

Krantenknipsels

Dirk De Weerd houdt zich ook bezig met de
persdienst in het Antwerpse. Wie iets vindt over
taalproblemen in krant of tijdschrift, kan hem hier-
bij helpen door het artikel uit te knippen en te
zenden aan het Centrum. Dikwijls is een snelle
reactie noodzakelijk. Bel dan (02) 238.29.23.

Handen uit de mouwen!

De achtergevel van het Esperantohuis moet drin-
gend opgekalefaterd worden. In mei wordt de
muur behandeld volgens hetzelfde procédé als
de voorgevel. We kunnen een groot bedrag uit-
sparen als we hout en ijzerwerk zelf verven. Wie
komt helpen? Vanaf zaterdag 12 mei om 9 u. en
telkens 's zaterdags tot het einde van de karwei.
Zo mogelijk zelf kwasten, schuurpapier, plamuur
enz. meebrengen!

Sentiv-trejnado en «La Verda Stelo»

La nuntempaj atingaĵoj de socipsikologio perme-
sas proponi al la intersiĝantoj (plejparte kun la
relative alta memkonscio) la metodon profundigi
la memkonscion, nomatan i.a. „sentiv-ekzerco”

aŭ „sentiv-trejnado”, okazanta dum grupaj ren-
kontoj. Renkontiĝante kun aliaj en la elektita loko,
garantianta trankvilon kaj oportunojn, la partopre-
nantoj akiras la eblecon doni kaj ricevi la objekti-
van aŭ laŭtempe objektivigatan informadon pri si,
laŭ la principo ĉiu al ĉiu kaj de ĉiu.

Komencante per la plej fundamentaj informoj pri
si, ili transiras al la pli kaj pli komplikaj,
ampleksante pli kaj pli profundajn tavolojn de la
konscio; ili ankaŭ travivas pli kaj pli intensajn
emociojn aŭ afekciojn, kaŭzitajn per eldiroj kaj
kondutoj de aliaj personoj. La spertoj, kiujn ili aki-
ras, kondukas al memperfektiĝo — la pli efika ol
iu ajn, atingata per la stereotipaj metodoj, ĉar la
partoprenanto lernas pri si mem kaj pri rilatoj kun
la aliaj laŭ tio, kiel la aliaj perceptas lin (ŝin) kaj
kiel ilia kondutado stimulas lin (ŝin).

Partoprenante, li pli kaj pli lertiĝas analizi siajn
kondutojn. La partoprenanto evoluigas en si la
penetremon pri sia kaj alies ekzisto kaj agado,
konsciigante pri pli kaj pli da fenomenoj rilate al
pli kaj pli da personoj kaj situacioj. La partopre-
nanto atingas aŭtentecon en reciprokaj rilatoj kun
aliaj; li estas pli kaj pli natura kaj malpli sentas la
devon „ludi rolojn”.

Ĉu vi interesiĝas? Venu al la sentiv-trejnado! Jen
ĉiuj necesaj donitaĵoj:

Loko: Kunvenejo La Verda Stelo, Frankrijklei
140, 2000 Antwerpen.

Dato kaj horoj: Enkonduka prelego je vendredo
la 15a de junio, pri „Psikologiaj leĝoj de interper-
sonaj rilatoj”.

Staĝo: 16–17 junio, de la 10a ĝis la 18a horo.
(Ne eblas partopreni parton de la staĝo) — Man-
ĝebleco surloke (oni rajtas kunporti lunĉon) —
Partoprenkosto 500 fr. (sen manĝoj).

Gvidanto: D-ro Tyburcjusz Tyblewski el Pol-
lando, doktoro pri psikologio kaj sociologio.

Interesatoj frue anoncu sin en la Esperanto-Cen-
tro. Poste oni ricevos enkondukan tekston.
Doktoro Tyblewski restos dum 1 semajno en Bel-
gio. Li pretas ankaŭ prelegi en aliaj kluboj.

Vlaamse Esperantobond

Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, ☎ (03)
234.34.00 ☉

Kantooruren: Van 9.00 tot 12.30 en van
13.30 tot 17.00 u. Op vrijdag bovendien
van 19.00 tot 20.00 uur.

ARNHEM **NEA-Sekcio**

Inlichtingen: de heer A. van den Brul, C. Lourdonlaan 2, Rozendaal (Gld.), ☎ (085) 64.86.09.

BERINGEN

Beringse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

BEVERWIJK

Esperanto-grupo

Bijeenkomsten: dinsdagavond eens per maand, t.h.v. mevr. N. Reinders, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk, ☎ (02510) 31079. De groep is onafhankelijk.

BLANKENBERGE

Blankenbergse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1.

BODEGRAVEN

Stichting Esperanto bij het Onderwijs

Inlichtingen: Hollandshof 70, ☎ (01726) 12141

BRUGGE

Brugse Esperantovereniging „Paco kaj Justeco” ☆

Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag in Diogenes, Schaarstraat 96.

La 10an de majo, Debato kaj ideinterŝanĝo pri „edukado”.

Bruga Grupo Esperantista – Reĝa Societo ☆

Inlichtingen: R. Rotsaert, Visspaanstraat 97, 8000 Brugge, ☎ (050) 33.00.04.

Jeugdverantwoordelijke: André Ruyschaert, Ganzestraat 66, 8000 Brugge.

Bijeenkomsten: de 1ste en 3de donderdag in “De Wandelinghe”, Baron Ruzettelaan 110, Steenbrugge.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep

Inlichtingen: Missionarissenlaan 39 b 5, 1080 Brussel, ☎ (02) 520.19.44

Europees Esperantocentrum

Inlichtingen: Montoyerstraat 37 b 24, 1040 Brussel, ☎ (02) 513.59.95. (antwoordapparaat).

DEN HAAG

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, ☎ (070) 24.39.23.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)

Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, ☎ (070) 66.65.47.

Bijeenkomsten: de 2de en laatste maandag om 20 u. in zaal Nigrotje, Maarseveenstraat 2.

DEVENTER

NEA-Sekcio

Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, ☎ (05700) 18304.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DEURNE

Arbeldersesperantisten

Inlichtingen: J. Bonte, Ruggeveldlaan 635 b 2, 2100 Deurne.

Bijeenkomsten: de 3de dinsdag om 20 u., kasteel Bisschoppenhof, Spanhovenstraat.

DRACHTEN

Esperantocentrum

Inlichtingen: De Nijverheid 4, 9207 DK Drachten, ☎ (05120) 10.851

Cursussen: voor beginners en gevorderden. Vraag inlichtingen.

EDEGEM

Esperantogroep Edegem ☆

Inlichtingen: de heer Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, ☎ (03) 440.30.92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: de heer R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, ☎ (040) 11.41.62.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag om 20 u. in Activiteiten Centrum „Henriette Roelants”, Corn. Dankertstraat 2.

GENT

Genta Esperanto-Grupo „La Progreso” ☆

Inlichtingen: Katja en Arpad Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9219 Gentbrugge, ☎ (091) 30.16.77.

Bijeenkomsten: iedere maand bestuursvergadering (datum wordt onderling overeengekomen) en iedere 4de vrijdag in de A.S.L.K., ingang Korte Meer, te Gent.

Programma:

mei (datum nog te bepalen)

22 juni: René Budts „Urborenoviĝo”, gevolgd door een aangepaste avondwandeling.

Ondanks het grote verlies dat het overlijden van de voorzitter Yvonne Lödör met zich bracht, stelt de groep het goed. Er zijn zowat zestig leden. Het tijdschrift is zowel technisch als inhoudelijk een pareltje en er wordt een brede waaier van activiteiten georganiseerd (cursussen, conversatieavonden, cultuur-bijeenkomsten,...).

GRONINGEN

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, ☎ (050) 25.98.46.

Bijeenkomsten: in het gebouw Filadelfia, Dirk Huizingastraat 17.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, ☎ (050) 77.59.54.

HAARLEM/HEEMSTED

NEA-Sekcio „Komprenado faras paco”

Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede, ☎ (023) 28.46.02.

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆

Inlichtingen: Ir. J. Christiaens, Just. Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt. ☎ (011) 22 74

23.

Bijeenkomsten: In het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.

3 mei: 19.30 u. Snelcursus Esperanto les 5.

10 mei: 19.30 u. Snelcursus Esperanto les 6.

14 mei: 20 u. Activiteiten, taalproblemen, vragen staat vrij.

17 mei: 19.30 u. Snelcursus Esperanto les 7.

24 mei: 19.30 u. Snelcursus Esperanto les 8.

28 mei: 20 u. Gespreksavond.

30 mei: 19.30 u. Snelcursus Esperanto les 9.

7 juni: 19.30 u. Snelcursus Esperanto les 10.

11 juni: 20 u. Activiteiten, taalproblemen, vragen staat vrij. 14 juni: 19.30 u. Snelcursus Esperanto les 11. (slot)

25 juni: 20 u. Gespreksavond met als thema „Vakantieplannen”.

Opgelet: Vanaf mei zijn er twee vergaderingen per maand in het Culturele Centrum van Hasselt, Kunstlaan 5. Gewoonlijk beschikken we over lokaal 2. Raadpleeg echter steeds het mededelingenbord aan de ingang voor eventuele wijzigingen. Om betere diensten te kunnen verlenen aan onze leden hebben we de bijeenkomsten op de tweede maandag van de maand voorbehouden aan:

-activiteiten: al de geplande activiteiten betreffende Esperanto zullen ter kennis gesteld worden van onze leden. Dit betreft zowel de organisaties van FEL, als die van de lokale groepen, organisaties van binnen- en buitenlandse Esperantoverenigingen.

-taalproblemen: indien er problemen zijn over grammatica, gelezen of te schrijven teksten, kunnen hierover vragen worden gesteld. Eventueel kan er via de club een beroep gedaan worden op deskundigen.

-vragen staat vrij: onder die rubriek vallen alle mogelijke vragen die in rechtstreeks of onrechtstreeks verband staan met Esperanto. Ook die vragen zullen gezamenlijk worden besproken. Onze voorzitter, de hr. Christiaens, verblijft beroepshalve in het buitenland. Langs deze weg danken wij hem en zijn echtgenote nogmaals voor de jarenlange gastvrijheid die wij mochten genieten tijdens onze maandelijkse bestuursvergaderingen.

HILVERSUM

NEA-Sekcio „Dreves Ulterdijk”

Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg

11, 1217 PL Hilversum, ☎ (035) 43.320

FLE-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. M.Deer-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, ☎ (035) 12.717.

KALMTHOUT

La Erikejo ☆

Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, ☎ (03) 666.99.88.

Bijeenkomsten: de laatste donderdag in het parochiecentrum van Heide.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-Grupo

Inlichtingen: Sally en Dries Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, ☎ (01102) 1563.

KORTRIJK

La Konkordo ☆

Inlichtingen: Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, ☎ (056) 22.00.11.

Bijeenkomsten: elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.

LEEWARDEN

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdyk 18, 9084 AE Goutum, ☎ (058) 88.28.10.

Bijeenkomsten: donderdag om de 14 dagen om 15.00 uur in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN

Esperanto 2000 ☆

Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.

Bijeenkomsten: Nieuw conservatorium, Koning Albertlaan 52, Leuven.

LIMBURG

Esperanto Limburg ☆

Inlichtingen: Justus Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt, ☎ (011) 22.74.23.

MECHELEN

Mechelse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: de heer R. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Kathelijne-Waver,

☎ (03) 231.17.90.

Bijeenkomsten: de 1ste maandag om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L.Vrouwestraat 34.

MORTSEL

Esperantogroep Mortsel ☆

Inlichtingen: Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.24.

Bijeenkomsten: iedere zondag om 10.30 u. in het Hof van Rieth, Molenlei 68.

De basiscursus is nu ten einde en dus kunnen wij nu onze uren van samenkomst aanpassen aan de werkelijke noden, nl. de praktijk van de taal. Daarom komen wij in de toekomst niet meer bijeen vanaf 10 uur, maar vanaf 10.30 u. iedere zondagmorgen in café „Hof van Rieth”, Molenlei 68 te Mortsel. Al wie reeds een basiskennis heeft van het Esperanto is welkom. Vanzelfsprekend ook al wie nadere informatie wenst.

NIJMEGEN

Esperanto-Klubo Zamenhof

Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, ☎ (080) 55.15.05.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.

ROTTERDAM

Esperanto-Grupo Merkurio

Inlichtingen: de heer R. Moerbeek, ☎ (010) 36.15.39

Bijeenkomsten: de 1ste en 3de woensdag om 20 u., Rotterdam, Aristotelesstraat 200.

FLE-Afdeling 2

Inlichtingen: Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111 A, 3082 LG Rotterdam, ☎ (010) 29.46.84.

Bijeenkomsten: de eerste 3 donderdagen, Brabantsestraat 12.

SAT-Rondo

Inlichtingen: Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackestraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam, ☎ (010) 66.30.73.

PTT Esperanto-Grupo „Esperanto estu nia celo” – NEA-Sekcio

Inlichtingen: de heer L. van Duijn, Touwslagersstraat 6A, 3061 VX Rotterdam.

Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. in het postkantoor, Delftseplein (5de verdieping).

ST.-NIKLAAS

Esperantogroep St.-Niklaas ☆

Inlichtingen: Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 St.-Niklaas, ☎ (03) 776.33.88 of (03) 772.57.42.

TESSENDERLO

Esperantogroep Tessenderlo ☆

Inlichtingen: Willy Godeleine, Kerkstraat 13/1, 3980 Tessenderlo.

Bijeenkomsten: elke 4de woensdag.

TIENEN

Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.

Cursussen: ledere dinsdag van 20 tot 22 u. in "t Koelieske", Broekstraat 48, Tienen.

TILBURG

Esperanto Tilburg

Inlichtingen: de heer H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, ☎ (013) 68.04.73.

TURNHOUT

Inlichtingen: de heer G. Duyck, Harmonie-

straat 47, 2300 Turnhout, ☎ (014) 41.22.33.

UTRECHT

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: de heer Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, ☎ (030) 61.69.67.

WILRIJK

Esperantogroep Wilrijk ☆

Inlichtingen en Bijeenkomsten: Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, ☎ (03) 827.24.05

WIJLRE

Esperantogroep Marnolando

Inlichtingen: Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, ☎ (04450) 1248.

Bijeenkomsten: zaterdagmiddags.

ZAANSTREEK

Esperanto-Centrum

Inlichtingen: postbus 433, 1500 EK Zaan-
dam, ☎ (075) 16.69.31.

De groepen aangeduid met een ☆ zijn aangesloten bij de Vlaamse Esperantobond. Het lidmaatschap bedraagt er 200 fr. per persoon en geeft recht op een gratis abonnement op *Esperanto-Panorama*. Het lidmaatschapsgeld kan worden betaald aan de groep of rechtstreeks op rek. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond.

**FIRMA VAN ISEGHEM
& VERSTRAETEN P.V.B.A.**

GLAS
SPIEGELS
STOPVERF
GLAS IN LOOD
'SECURIT' GLAS
GEKLEURD GLAS

ALUMINIUMSTANGEN VOOR KOEPELS
GLAS-CEMENT VOOR VOLLEDIGE GLAZEN KONSTRUKTIES

Telefoon (03) 827 28 75

ST.-BERNARDSESTEENWEG 631, HOBOKEN

BOEKEN

Eerste bloemlezing derde-wereldpoëzie

Het Esperantoboek is zopas een prachtig juweeltje rijker geworden: 138 gedichten van tientallen volkeren waar tot nu toe alleen mondelinge overlevering bestond en geen schriftelijke literatuur. Het optekenen en de vertaling van de gedichten hebben we te danken aan het geduldig opzoekingswerk van de etnoloog en explorer Tibor Sekelj.

Het gaat hier wel om iets unieks. Het is inderdaad voor het eerst dat een Westerse lezer kennis kan maken met gedichten zowel uit Groenland als van de Papoea's, de Bosjesmannen of de Berbers. Opvallend is dat ieder volk zijn eigen aard tot uitdrukking brengt, maar bovendien merkt men hoe universeel sommige basisideeën of gevoelsuitdrukkingen zijn.

Elpafu la sagon: el la buŝa poezio de la mondo, door Tibor Sekelj. 187 blz. DIN A5. Geïllustreerd. Verkrijgbaar bij de Vlaamse Esperantobond. Prijs 515 fr. of 27 gld. (voor leden 458 fr.) + verzendingskosten.

Taalproblemen in Europa

Hoe ontstonden de Europese talen? Is taal een machtsmiddel? Eén Europese taal? Bestaat er een oplossing voor het taalprobleem in Europa? Over al deze vragen is reeds zeer veel geschreven. Nu echter vindt u alles netjes bij elkaar in één brochure, samengesteld door A.J. Bout. Niet duur, en de moeite om even door te lezen.

Een verwaarloosde kant van de eenwording van Europa, samengesteld en bewerkt door A.J. Bout. 40 blz. DIN A5. Verkrijgbaar bij de Vlaamse Esperantobond. Prijs 36 fr. of 1,90 gld. (voor leden 32 fr.) + verzendingskosten.

Wie houdt het jacht in zijn ban?

Detectiveromans worden steeds populairder in de Internationale Taal. Na de „Cu?-reeks” van Johán Valano, die geweldig veel succes oogstte, verscheen zopas „Jaŭto veturas for... kaj veturigas la morton” van Deck Dorval, een Antwerps schrij-

ver, die niet aan zijn proefstuk toe is.

Op het jacht bevindt zich een kleine groep vrienden. Eén van hen moet de moordenaar zijn. Iedereen zou de moord gepleegd kunnen hebben, maar toch lijkt ieder een alibi te hebben. Een zware taak voor Ksaverio Kant, inspecteur van de Antwerpse politie die toevallig meevaart... Een spannend boek, vlot geschreven, dat je in één adem uitleest.

Jaŭto veturas for... kaj veturigas la morton, door Deck Dorval (ps.). 192 blz. DIN A5. Verkrijgbaar bij de Vlaamse Esperantobond. Prijs: 477 fr. of 25,25 gld. (voor leden 429 fr.) + verzendingskosten.

Bestel uw boeken bij de
Vlaamse Esperantobond,
Frankrijklei 140, B-2000
Antwerpen, tel. (03) 234.34.00.
Als u de boeken afhaalt, spaart u de verzendingskosten!

Bezocht je reeds

't Roggeverdoemmeke?

In elk geval doen!

Prettig! – Huiselijk! – Intiem! – Gezellig!

Aloïs en Herlinde

De Bièvre-Montmirail

verwachten je!

Open van 11 u
's morgens tot 3 uur
's nachts. Vrijdag- en
zaterdagnacht tot 8
uur. Zondag gesloten.

Tel (03) 231.93.22

TAVERNE
SANDWICHBAR

Kaasrui 5
(Grote Markt)
Antwerpen

Europees Babylon

Nu de Europese Gemeenschap een beetje wankelt op haar grondvesten, omdat Thatcher koppig is, kunnen we terzijde van die centenproblematiek even een stapje zetten in de papierwinkel van de gemeenschap. De Deense afgevaardigde Nyborg heeft daar vorig jaar in een rapport namens de «Commissie voor reglementen en verzoekschriften» één en ander over bekendgemaakt. Als straks de EEG zou uitbreiden met de toetreding van Spanje en Portugal, zal men er ook al negen talen spreken. Terwijl met de huidige zeven in Europa nu al de grootste tolkendienst ter wereld aan de slag is.

Reeds in 1981 baarden de vertalers 632 500 bladzijden, terwijl de gehele Europese administratie per jaar twee miljard bladzijden papier verzwelgt. Daarvoor moesten 13 000 m bomen sneuvelen. Staande.

Vertaalkosten

Tussen de boterberg en de melkzee, een immense papierdam, die een tegenwaarde heeft van ruim 20 miljard of zowat 2 % van de Europese begroting. Die som is opgesplitst over de huishoudelijke jaarrekeningen van de Europese Commissie, de ministerraad en het Europese Parlement. Terloops, het propagandapapier, dat wordt weggeplakt en rondgebust voor de vijfjaarlijkse verkiezingen, zit niet in die dam.

Maar goed, de vertaalkosten van de Europese Commissie slopen ruim een derde of 11 miljard van haar begroting op en zelfs telkens drie vijfden van de begrotingen van ministerraad en parlement.

Opdat alle afgevaardigden mekaars officieel gesproken en geschreven woorden zouden verstaan, worden er binnen de EEG niet minder dan 75 000 tolkendagen gepresteerd. Zij vormen de bolster van de Europese Gemeenschap. Zonder hen

was men al lang in de babylonische war-taal verdronken.

Nu moeten zij bijna alle teksten en redevoeringen, in Brussel, Luxemburg en Straatsburg behandeld of gezegd, in de andere talen omzetten. Dat zijn er dus samen zeven: Frans, Engels, Duits, Grieks, Nederlands, Italiaans en Deens. Zo kom je vanzelf tot een berg papier.

Democratisch recht

Willy Brandt heeft in 1982 eens gepoogd om het 'moedertaalgebruik' te doorbreken, door zijn Duits te laten voor wat het was, met een toespraak in het Engels. Maar daarvoor ging het vermanend Nederlandse vingertje de hoogte in! De Hollandse afgevaardigde Sjouke Jonker zei o.m.: „Om het democratisch karakter en de toegankelijkheid tot de Europese Gemeenschap voor iedereen te vrijwaren, moet de eigen taal worden gesproken.”

Hij had daar gegronde redenen voor, niet in het minst omdat de gesproken taal (veel) verliest aan juistheid, klemtoon- of overtuigingskracht, wanneer langs de omweg van de tolkenkabine de rede vertaald in het oor klinkt van zijn anderstalig publiek. Waarbij ook gedachtenloop en ideeëngoed van de spreker, zo niet te loor gaan, dan toch fel verwateren. Iemand in het Europese Parlement met woorden afmaken, de stem als politiek wapen gebruiken, is moeilijk, omdat het scherp van de snede al bot is ver-taald. Daar heeft men wel iets nieuws op gevonden. Punten op de agenda, zonder vertaling, onjuist bevonden of onaf, werden wel eens meer uitgesteld.

Die 'zeventaligheid' eist men als een recht op, zodat ieder zich in zijn moedertaal tot de EEG kan wenden en in dezelfde taal antwoord krijgen. Ik laat daarbij wel in het midden of de teksten begrijpelijk zijn voor Jan-met-de-pet, in acht genomen het technisch jargon en de in-

gewikkeldheid ervan. Maar dat is een probleem dat niet alleen op Europees vlak te situeren is; onze (Vlaamse) politieke verklaringen zijn ook niet altijd verstaanbaar. Om van Nothomb nog te zwijgen.

Maar goed: recht op de moedertaal dus uit pure democratische overwegingen. Zeker wij Vlamingen kunnen dat waarderen!

(Het Volk, 10 jan. 1984)

Politburo: meer aandacht voor Russisch op school

De politieke leiding van de Sovjet-Unie heeft er bij scholen in het hele land op aangedrongen meer aandacht te besteden aan de Russische taal. Het politburo zou graag zien dat ieder kind even vloeiend Russisch leert spreken als zijn moedertaal. Maatregelen die nodig zijn om dit doel te bereiken, zijn onder meer verbetering van leerboeken en bijscholing van het onderwijzend personeel. De taalkwestie ligt met name in streken met een sterke regionale identiteit zoals de Baltische republieken Estland, Letland en Litouwen en enkele islamitische republieken in Centraal-Azië erg gevoelig. Zij verzetten zich tegen de Russische overheersing en willen hun eigen taal behouden. Bijna de helft van de 270 miljoen inwoners van de Sovjet-Unie is niet-Russisch en is vaak ook de Russische taal nauwelijks machtig.

(Het Binnenhof, 30 mei 1983)

Taalproblemen in de luchtvaart

Hoewel het Engels de officiële taal is in de luchtvaart, komt het veelvuldig voor dat er plotseling een andere taal door de koptelefoons of de luidsprekers in de cockpit schalt. Vooral in de zuidelijke landen en op het Zuidamerikaanse continent hebben de piloten daar een handje van.

„Door die omstandigheden ben ik noodgedwongen Spaans gaan leren. Zo kan ik in elk geval direkt op iedere situatie reageren”, zegt Driessen. „En dan zwijg ik nog over de vraag wat nu eigenlijk gangbaar Engels is. Want hoe spreekt een Span-

jaard zijn luchtvaarttermen uit, hoe een Koreaan, of hoe klinkt het Engels van een Rus...”

„Die situatie kennen wij ook, en we proberen daar al sinds jaren zoveel mogelijk op in te spelen”, zegt een woordvoerder van Transavia. „Je weet dat het in Spanje niet altijd gaat zoals het hoort. Daar hou je rekening mee, door bijvoorbeeld vroeger dan gebruikelijk toestemming te vragen om te mogen landen, door altijd aan de vluchtleiding te vragen of ze hun mededeling willen herhalen, kortom, door de vlucht af te stemmen op de omstandigheden. Dan kan er, ook in Spanje, normaal gesproken niet méér misgaan dan op welk ander vliegveld ter wereld.”

(Gazet van Antwerpen, 13 dec. 1983)

Jezus' taal leeft nog

Sinds lang vergeten door de kristelijke kerken, wordt de gesproken taal van Jezus levend gehouden door de inwoners van drie moeilijk bereikbare dorpen in Syrië.

De burgers van Maaloula en twee naburige dorpen zijn de enige mensen die nog spreken wat door geleerden wordt genoemd het Westers Aramese dialect, dat de taal van alledag was in het Palestina onder Romeinse heerschappij in de tijd van Jezus.

Heden ten dage is het praktisch een dode taal, alleen nog studie-objekt aan een paar universiteiten in het Westen en overgeleverd in oude teksten en stukken van de schrift.

Maar voor de timmerman en de kruidenier van het primitieve, honingraatachtige Maaloula tegen de berghelling, is het de taal waarin ze zaken doen, de taal waarin kinderen met elkaar babbelen en de taal waarin de burens nieuwtjes uitwisselen.

(Gazet van Antwerpen, 15 dec. 1983)

Wie geen Engels spreekt is gek...

David Tom, een Chinees immigrant die gedurende 31 jaar opgesloten zat in psychiatrische instellingen in de VS omdat hij geen Engels kende, werd donderdag vrij-

gelaten in Chicago. De 54-jarige Tom kan zichzelf nauwelijks behelpen en zal voortaan in een opvangcentrum voor Indochinese vluchtelingen wonen.

(Gazet van Antwerpen, 1 jan 1984)

Taalproblemen leiden tot 2 jaar cel

Tijdens een motorcrosswedstrijd in juni 1982 kwam één der deelnemers zwaar ten val. Hij bleef onbeweeglijk liggen. Verscheidene personen kwamen dadelijk toegesnel om hulp te bieden. Eén van hen was Marius D. uit Profondeville, een vriend van het slachtoffer. Terwijl hij het gezicht van zijn vriend bloot maakte, wou een andere motorcrosser de valhelm afnemen. Marius D. belette dat evenwel. Naar eigen zeggen ontstond daarop een schermutseling en gaf hij de andere een trap in het aangezicht waardoor deze een neusbreuk opliep.

De zaak werd woensdag voor de Korrektionele Rechtbank te Leuven behandeld. Marius D. voerde aan dat het zeer gevaarlijk is om zomaar de helm of laars van een gevallen motorrijder af te doen. Het bleek dat de betichte Frans sprak, terwijl zijn slachtoffer, die een neusbreuk opliep en die te Alken woont, alleen maar Nederlands sprak.

„Als U geen Nederlands kent”, aldus de rechter „dan moet U het hier niet willen komen uitleggen”. Hij legde Marius D. twee jaar voorwaardelijke celstraf op, alsook een effectieve boete van vijftienduizend frank. Hij zal ook het slachtoffer moeten vergoeden. Deze raamt de schade op 250 000 frank. Uiteraard zijn ook de gerechtskosten voor rekening van de Waal.

(Gazet van Antwerpen, 19 januari 1984)

Een boekenbon van 200 fr. gaat dit keer naar de heer Edwin Burg uit Rotterdam. Hartelijk proficiat! Zend uw knipsels over taalproblematiek aan de persdienst van de Vlaamse Esperantobond, p/a H. Deceuninck, Lusthuizenlaan 1/4, 1500 Halle.

Luxemburgs dialect als landstaal

De Luksemburgse kamer heeft in tweede lezing met een zeer ruime meerderheid haar goedkeuring gehecht aan het wetsontwerp betreffende het taalgebruik in het Groothertogdom waarvan de voornaamste bepaling zegt dat de landstaal van de Luxemburgse burgers het „Letzeburgs” is. Er was geen verzet tegen het beginsel dat in het ontwerp wordt vooropgezet, maar de praktische tenuitvoerlegging bracht de meerderheid wel even in gevaar. De vraag was of dient te worden geëist dat ambtenaren in het Luxemburgs op een in het Luksemburgs gesteld rekest antwoorden, dan wel of moet worden aanvaard dat de administratie in haar antwoord in de mate van het mogelijke van de door de rekestrant gekozen taal gebruik maakt. Uiteindelijk werd met 48 tegen 3 stemmen bij 5 onthoudingen de door de regering voorgestelde soepelere tweede mogelijkheid aangenomen.

(Gazet van Antwerpen, 28, 29 jan. 1984)

DROOGKUIS

**VAN OSTA
SERVICE!**